WALES AUDIT OFFICE
SWYDDFA ARCHWILIO CYMRU

Y Wybodaeth Ddiweddaraf i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu – **Cyngor Sir Ynys Môn**

Blwyddyn archwilio: 2017-18

Dyddiad cyhoeddi: Ionawr 2018

Cyfeirnod y ddogfen: 321A2017-18

Paratowyd y ddogfen hon fel rhan o waith a gyflawnir yn unol â swyddogaethau statudol.

Os gwneir cais am wybodaeth y gallai'r ddogfen hon fod yn berthnasol iddi, tynnir sylw at y Cod Ymarfer a gyhoeddwyd o dan adran 45 o Ddeddf Rhyddid Gwybodaeth 2000. Mae Cod adran 45 yn nodi'r arfer a ddisgwylir gan awdurdodau cyhoeddus wrth ymdrin â cheisiadau, yn cynnwys ymgynghori â thrydydd partïon perthnasol. Mewn perthynas â'r ddogfen hon, mae Archwilydd Cyffredinol Cymru a Swyddfa Archwilio Cymru yn drydydd partïon perthnasol. Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynglŷn â datgelu neu ailddefnyddio'r ddogfen hon i Swyddfa Archwilio Cymru yn swyddog.gwybodaeth@archwilio.cymru.

Lluniwyd y ddogfen hon gan Deloitte LLP a Swyddfa Archwilio Cymru. Rydym yn croesawu gohebiaeth a galwadau ffôn yn Gymraeg a Saesneg. Ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi. We welcome correspondence and telephone calls in Welsh and English. Corresponding in Welsh will not lead to delay. Mae'r ddogfen hon hefyd ar gael yn Saesneg.

Cynnwys

Y Wybodaeth Ddiweddaraf i'r Pwyllgor Archwilio

Y ddogfen hon 4

Y wybodaeth ddiweddaraf am waith archwilio ariannol – Cyngor Sir Ynys Môn 4

Gwaith archwilio perfformiad 2016-17 – Cyngor Sir Ynys Môn 5

Gwaith archwilio perfformiad 2017-18 – Cyngor Sir Ynys Môn 7

Gwaith arolygu arall 2017-18 – Cyngor Sir Ynys Môn 11

Y ddogfen hon

1 Mae'r ddogfen hon yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i Bwyllgor Archwilio a Llywodraethu Cyngor Sir Ynys Môn (y Cyngor) am waith cyfredol ac arfaethedig Swyddfa Archwilio Cymru. Mae'n cwmpasu gwaith archwilio ariannol a pherfformiad ynghyd â gwybodaeth am raglen yr Archwilydd Cyffredinol o archwiliadau gwerth am arian.

Y wybodaeth ddiweddaraf am waith archwilio ariannol – Cyngor Sir Ynys Môn

2 Mae Arddangosyn 1 yn rhoi trosolwg byr i'r Pwyllgor Archwilio a Llywodraethu o'r gwaith archwilio ariannol a adroddwyd i'r cyngor. Mae cynnydd yn erbyn yr allbynnau a cherrig milltir allweddol arfaethedig o allbynnau a cherrig milltir archwilio ariannol, fel y nodir yn yr amlinelliad drafft, wedi'i grynhoi yn Arddangosyn 1.

Arddangosyn 1: cyflawni gwaith archwilio ariannol 2016-17

Allbwn arfaethedig	Dyddiad cychwyn arfaethedig	Dyddiad adrodd arfaethedig	Llunio'r adroddiad terfynol
Dogfen ar yr hyn i'w gyflawni mewn Archwiliad	Mis Chwefror 2017	Mis Mawrth 2017	Mis Mawrth 2017
Adroddiad ar yr Archwiliad o Ddatganiadau Ariannol	Mis Mehefin 2017	Mis Medi 2017	Mis Medi 2017
Barn ar y Datganiadau Ariannol	Mis Mehefin 2017	Mis Medi 2017	Mis Medi 2017
Cyfrifon y Llywodraeth Gyfan	Mis Gorffennaf 2017	Mis Medi 2017	Mis Medi 2017
Memorandwm Cyfrifon Ariannol	Mis Medi 2017	Mis Hydref 2017	Mis Hydref 2017
Adroddiad Archwilio Blynyddol	Mis Hydref 2016	Mis Tachwedd 2017	Mis Tachwedd 2017

Gwaith archwilio perfformiad 2016-17 – Cyngor Sir Ynys Môn

Arddangosyn 2: gwaith archwilio perfformiad 2016-17 – Cyngor Sir Ynys Môn

Gweithgaredd	Cwmpas	Statws
Cynllun Archwilio	Cynllun gwaith archwilio perfformiad ar gyfer 2016-17.	Cwblhawyd – Pwyllgor Llywodraethu Corfforaethol Mawrth 2016.
Archwiliad o'r Cynllun Gwella	Archwiliad o'r ffordd y cyflawnwyd dyletswydd y Cyngor i gyhoeddi cynllun gwella.	Cwblhawyd – Adolygiad wedi'i gwblhau. Cyhoeddwyd tystysgrif.
Asesiad o berfformiad	Archwiliad o'r ffordd y cyflawnwyd dyletswydd y Cyngor i gyhoeddi asesiad o berfformiad.	Cwblhawyd – gweler uchod.
Adroddiad Gwella Blynyddol	Adroddiad gan Archwilydd Cyffredinol Cymru yn adolygu perfformiad a threfniadau'r Cyngor.	Cyhoeddwyd ym mis Mehefin 2017.
Astudiaeth Thematig: Cydnerthedd Ariannol	Ffocws: Cynlluniau Arbedion.	Cyhoeddwyd adroddiad lleol ym mis Chwefror 2017.
Astudiaeth Thematig: Llywodraethu	Ffocws: Llywodraethu newidiadau sylweddol i wasanaethau.	Cyflwynwyd adroddiad lleol ym mis Mehefin 2017.
Astudiaeth Thematig: Trawsnewid	Casglu barn swyddogion ynglŷn â materion allweddol o ran delio â newid/trawsnewid.	Prosiect wedi'i gwblhau. Adborth i'r Prif Weithredwr yn ystod gwanwyn 2018.

Gweithgaredd	Cwmpas	Statws
Astudiaeth Gwella Llywodraeth Leol – Gwella llesiant drwy addasiadau i dai	Cwblhawyd y gwaith maes.	Cyhoeddi yn ystod gaeaf 2018.
Astudiaeth Gwella Llywodraeth Leol – Trefniadau awdurdodau lleol i gomisiynu gwasanaethau anableddau dysgu yn strategol	Cwblhawyd y gwaith maes.	Cyhoeddi yn ystod gaeaf 2018.
Astudiaeth Gwella Llywodraeth Leol – Sut mae llywodraeth leol yn rheoli galw – Gwasanaethau digartrefedd	Cwblhawyd y gwaith maes.	Cyhoeddwyd ym mis Ionawr 2018.

Gwaith archwilio perfformiad 2017-18 – Cyngor Sir Ynys Môn

Arddangosyn 3: gwaith archwilio perfformiad 2017-18 – Cyngor Sir Ynys Môn

Gweithgaredd	Cwmpas	Statws
Cynllun Archwilio	Cynllun gwaith archwilio perfformiad ar gyfer 2017-18.	Lluniwyd yr adroddiad terfynol ym mis Mawrth 2017.
Archwiliad o'r Cynllun Gwella	Archwiliad o'r ffordd y cyflawnwyd dyletswydd y Cyngor i gyhoeddi cynllun gwella.	Cwblhawyd – Cyhoeddwyd tystysgrif ym mis Ebrill 2017.
Asesiad o berfformiad	Archwiliad o'r ffordd y cyflawnwyd dyletswydd y Cyngor i gyhoeddi asesiad o berfformiad.	Cwblhawyd – Cyhoeddwyd tystysgrif ym mis Tachwedd 2017.
Adroddiad Gwella Blynyddol	Adroddiad gan Archwilydd Cyffredinol Cymru yn adolygu perfformiad a threfniadau'r Cyngor.	I'w gyhoeddi yn ystod haf 2018.
Astudiaeth Thematig: Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol – Asesiad sylfaenol	Sylwebaeth Blwyddyn Un: bydd Swyddfa Archwilio Cymru yn casglu tystiolaeth ynghylch sut mae'r 44 o gyrff yn dechrau ymateb i ofynion Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ac yn nodi enghreifftiau o arfer nodedig sy'n dod i'r amlwg. Caiff y gwaith ei lunio i gefnogi gwelliant a llywio gwaith archwilio yn y dyfodol o dan y Ddeddf.	Cwblhawyd y gwaith maes. Adroddiad cryno cenedlaethol yn ystod gwanwyn 2018.
Astudiaeth Thematig: Craffu – Addas i'r Dyfodol	Bydd yr adolygiad hwn yn ystyried effaith Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol ar waith pwyllgorau craffu.	I ddigwydd drwy gydol blwyddyn archwilio 2017-18. Cyhoeddwyd Briff y Prosiect. Caiff y gwaith maes ei gwblhau ym mis Ionawr 2018.

Gweithgaredd	Cwmpas	Statws
Astudiaeth Thematig: Adolygiad o ddefnyddwyr gwasanaethau Safon Ansawdd Tai Cymru (SATC).	Bydd y prosiect hwn yn profi'r rhyngwyneb defnyddiwr gwasanaeth ym mhob awdurdod. Bydd yr adolygiad yn gwerthuso sut deimlad ydyw (fel aelod o'r cyhoedd) i ddefnyddio gwasanaethau'r cyngor, gan gynnwys detholiad o wasanaethau a senarios. Ar ben hynny, diben y trosolwg lleol hwn yw penderfynu p'un a oes gan y Cyngor drefniadau effeithiol ar waith er mwyn ei alluogi i barhau i gyrraedd SATC.	I ddigwydd drwy gydol blwyddyn archwilio 2017-18. Cwblhawyd y gwaith maes. Adroddiad drafft i'w gyhoeddi ym mis Chwefror 2018.
Gwaith Lleol: Parodrwydd Wylfa Newydd a'i effaith ar Allu Corfforaethol.	Bydd y prosiect hwn yn canolbwyntio ar allu a pharodrwydd y Cyngor i gefnogi prosiect Wylfa Newydd yng nghyd-destun y Rhaglen Ynys Ynni ac amcanion strategol ehangach y Cyngor. Bydd yr adolygiad yn cydnabod cynnydd ac elfennau arfer nodedig, ond gall hefyd dynnu sylw at feysydd risg nad yw'r Cyngor wedi'u hystyried eto a/neu lle gall cymorth allanol ychwanegu gwerth drwy wella cydnerthedd y Cyngor.	Cwblhawyd y gwaith maes. Adroddiad drafft i'w gyhoeddi ym mis Chwefror 2018.
Astudiaeth Gwella Llywodraeth Leol – Cronfa Gofal Integredig	Cafodd y Gronfa Gofal Canolraddol ei hailenwi'n Gronfa Gofal Integredig yn ddiweddar. Bydd yr adolygiad yn edrych ar y trefniadau llywodraethu sy'n gysylltiedig â'r Gronfa Gofal Integredig ar lefel genedlaethol a lleol drwy'r byrddau partneriaeth rhanbarthol.	Briff y Prosiect i'w gyhoeddi.

Gweithgaredd	Cwmpas	Statws
Astudiaeth Gwella Llywodraeth Leol – Defnyddio data'n effeithiol	Bydd yr astudiaeth hon yn canolbwyntio'n bennaf ar rôl awdurdodau lleol o ran pa mor effeithiol ydynt wrth reoli a defnyddio data. Bydd hefyd yn ystyried pa mor effeithiol y mae awdurdodau lleol yn asesu ac yn defnyddio data a ddelir gan bartneriaid. Fodd bynnag, cydnabyddir bod cynghorau ar gamau gwahanol iawn o ran sut maent yn defnyddio data. Felly, bydd yr archwiliad hwn yn asesu pob awdurdod lleol ar ei berfformiad gan nodi pa mor dda y mae awdurdodau'n perfformio wrth gasglu data, dadansoddi data a defnyddio data i gefnogi'r broses gwneud penderfyniadau a defnyddio adnoddau.	Cyhoeddwyd Briff y Prosiect – mis Mehefin 2017. Arolwg wedi'i gyhoeddi i Gyngor Sir Ynys Môn yn ystod hydref 2017.
Astudiaeth Gwella Llywodraeth Leol – Pa mor dda y mae cyrff cyhoeddus yn darparu gwasanaethau i gymunedau gwledig	Bydd yr adolygiad hwn yn canolbwyntio ar asesu pa mor effeithiol y mae sefydliadau cyhoeddus yng Nghymru wrth gydweithio i asesu anghenion, nodi blaenoriaethau, darparu a chynnal gwasanaethau gweithredol allweddol i ddiwallu anghenion pobl mewn cymunedau gwledig.	Cyhoeddwyd Briff y Prosiect – mis Mehefin 2017. Arolwg wedi'i gyhoeddi i Gyngor Ynys Môn yn ystod haf 2017. Gwaith maes wedi'i gynllunio ar gyfer 2018.

Gweithgaredd	Cwmpas	Statws
Adroddiadau cenedlaethol Swyddfa Archwilio Cymru: adroddiadau 2017-18	• Adolygiad o'r dirwedd caffael cyhoeddus • Rheoli gwastraff (atal gwastraff) • Rhaglen Cefnogi Pobl • Gweithredu Deddf Cyllid y GIG (Cymru) 2014 (cynllunio tymor canolig integredig) • Gwasanaethau gwybodeg GIG Cymru • Mynediad at wasanaethau cyhoeddus gyda chymorth gwasanaethau dehongli a chyfieithu arbenigol • Paratoadau ar gyfer gweithredu datganoli cyllidol yng Nghymru (adroddiad dilynol)	Adroddiad Cefnogi Pobl wedi'i gyhoeddi ym mis Awst 2017. Adroddiad caffael cyhoeddus wedi'i gyhoeddi ym mis Tachwedd 2017. Paratoadau ar gyfer gweithredu datganoli cyllidol yng Nghymru (adroddiad dilynol) wedi'u cyhoeddi ym mis Rhagfyr 2017. Gweddill yr adroddiadau'n cael eu drafftio. Cyhoeddi yn ystod gaeaf 2017/gwanwyn 2018.
Adroddiadau cenedlaethol Swyddfa Archwilio Cymru: adroddiadau 2018-19	• Gwasanaethau Ieuenctid • Cronfeydd Strwythurol yr UE 2014-2020 • Rhaglen Datblygu Gwledig yr UE • Gwasanaethau meddygon teulu y tu allan i oriau • Gwasanaethau gofal sylfaenol	Cyhoeddi yn 2019. Cyhoeddi yn 2018. Cyhoeddi yn 2018. Cyhoeddi yn 2018. Cyhoeddi yn 2018.

Gwaith arolygu arall 2017-18 – Cyngor Sir Ynys Môn

Arddangosyn 4: Gwaith arolygu arall 2017-18 – Cyngor Sir Ynys Môn

Gweithgaredd	Cwmpas	Statws
2017-18 Estyn	Ar wahân i'r rhaglen arolygu ysgolion lleol, nid oes arolygiad o wasanaeth addysg Cyngor Sir Ynys Môn wedi'i gyhoeddi eto.	Adroddiad dilynol GwE wedi'i gyhoeddi ym mis Tachwedd 2017.
2017-18 AGGCC	Yn genedlaethol mae AGGCC yn cynnal adolygiad ar y cyd o wasanaethau iechyd meddwl cymunedol. Nid oes unrhyw waith dilynol lleol wedi'i gyhoeddi yng Nghyngor Sir Ynys Môn eto.	Adroddiad cenedlaethol.

Diweddarwyd ddiwethaf: 16.12.17

Wales Audit Office
24 Cathedral Road
Cardiff CF11 9LJ

Tel: 029 2032 0500
Fax: 029 2032 0600
Textphone: 029 2032 0660

E-mail: info@audit.wales
Website: www.audit.wales

Swyddfa Archwilio Cymru
24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd CF11 9LJ

Ffôn: 029 2032 0500
Ffacs: 029 2032 0600
Ffôn testun: 029 2032 0660

E-bost: post@archwilio.cymru
Gwefan: www.archwilio.cymru